

P7_TA-PROV(2012)0456

Doložky EÚ o vzájomnej obrane a solidarite: politický a operačný rozmer

Uznesenie Európskeho parlamentu z 22. novembra 2012 o doložkách EÚ o vzájomnej obrane a solidarite: politický a operačný rozmer (2012/2223(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 42 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a článok 222 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na článok 24 a článok 42 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a články 122 a 196 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a vyhlásenie č. 37 k článku 222 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na Chartu Organizácie Spojených národov a najmä na ustanovenia jej kapitoly VII a článku 51;
- so zreteľom na Európsku bezpečnostnú stratégiu (EBS), ktorú prijala Európska rada 12. decembra 2003, a na správu o jej implementácii, ktorú prijala Európska rada 11. – 12. decembra 2008,
- so zreteľom na stratégiu vnútornej bezpečnosti Európskej únie, ktorú schválila Európska rada 25. – 26. marca 2010,
- so zreteľom na stratégiu Európskej únie na boj proti terorizmu prijatú Európskou radou 15. – 16. decembra 2005,
- so zreteľom na články 4 a 5 Severoatlantickej zmluvy,
- so zreteľom na strategickú koncepciu obrany a bezpečnosti členov Organizácie Severoatlantickej aliancie, ktorá bola prijatá na samite NATO v Lisabone 19. – 20. novembra 2010,
- so zreteľom na rozhodnutie o rozpustení Západoeurópskej únie;
- so zreteľom na závery Rady z 30. novembra 2009 o rámci Spoločenstva pre prevenciu katastrof v EÚ,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. októbra 2010 o smerovaní k účinnejšej európskej reakcii na katastrofy: úloha civilnej ochrany a humanitárnej pomoci (COM(2010)0600),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 22. novembra 2010 s názvom Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: päť krokov k bezpečnejšej Európe (COM(2010)0673),

- so zreteľom na koncepčnú poznámku Dojednaní o núdzovej a krízovej koordinácii na politickej úrovni EÚ, ktorú prijal Coreper 30. mája 2012¹,
 - so zreteľom na svoje uznesenia z 22. mája 2012 o stratégii vnútornej bezpečnosti Európskej únie², zo 14. decembra 2011 o vplyve finančnej krízy na sektor obrany v členských štátoch EÚ³, z 27. septembra 2011 o smerovaní k účinnejšej európskej reakcii na katastrofy: úloha civilnej ochrany a humanitárnej pomoci⁴ a uznesenie z 23. novembra o civilno-vojenskej spolupráci a rozvoji civilno-vojenských spôsobilostí⁵,
 - so zreteľom na akčný plán EÚ v oblasti CBRN bezpečnosti⁶ z roku 2009 a svoje uznesenie z 14. decembra 2010 o posilnení chemickej, biologickej, rádiologickej a jadrovej (CBRN) bezpečnosti v Európskej únii – akčný plán EÚ v oblasti CBRN bezpečnosti⁷,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a stanoviská Výboru pre ústavné veci a Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A7-0356/2012),
- A. keďže bezpečnosť členských štátov EÚ je nedeliteľná a všetci európski občania by mali mať rovnaké bezpečnostné záruky a jednotnú úroveň ochrany pred tradičnými i nekonvenčnými hrozbami; keďže obrana mieru, bezpečnosti, demokracie, ľudských práv, právneho štátu a slobody v Európe, ktoré sú nevyhnutné pre blaho našich občanov, musí zostať kľúčovým cieľom a zodpovednosťou európskych krajín a Únie;
- B. keďže súčasné bezpečnostné výzvy zahŕňajú množstvo zložitých a meniacich sa nebezpečenstiev, napríklad medzinárodný terorizmus, šírenie zbraní hromadného ničenia, rozpad štátov, stagnujúce a nekončiacie konflikty, organizovaný zločin, kybernetické hrozby, nedostatok zdrojov energie, zhoršovanie stavu životného prostredia a súvisiace bezpečnostné riziká, prírodné katastrofy alebo katastrofy spôsobené človekom, pandémie a mnohé iné;
- C. keďže EÚ uznáva medzinárodný poriadok založený na účinnom multilateralizme vychádzajúcom z medzinárodného práva a keďže takto vyjadruje presvedčenie Európanov, že žiadny národ nemôže sám čeliť novým hrozbám;
- D. keďže bezpečnosť a boj proti medzinárodnému terorizmu sa považujú za prioritu EÚ; keďže je nevyhnutná spoločná reakcia a spoločná stratégia zo strany všetkých členských štátov;
- E. keďže v posledných desaťročiach narastá početnosť a rozsah prírodných a človekom spôsobených katastrof, najmä katastrof spôsobených zmenou klímy, a očakáva sa, že k ich ďalšiemu nárastu dôjde v súvislosti s prehĺbením zmien klímy;

¹ 10207/12.

² Prijaté texty, P7_TA(2012)0207.

³ Prijaté texty, P7_TA(2011)0574.

⁴ Prijaté texty, P7_TA(2011)0404.

⁵ Ú. v. EÚ C 99 E, 3.4.2012, s. 63.

⁶ Závery Rady z 12. novembra 2009, 15505/1/09 REV.

⁷ Ú. v. EÚ C 169 E, 15.6.2012, s. 8.

- F. B. keďže postupné vymedzovanie spoločnej obrannej politiky, ktoré má viesť k spoločnej obrane, posilňuje európsku identitu a strategickú autonómiu EÚ; keďže silnejšia a kvalitnejšia európska obrana je zároveň nevyhnutná pre upevnenie transatlantickej väzby v súvislosti so štrukturálnymi geostrategickými zmenami, ktoré sa vplyvom svetovej hospodárskej krízy zrýchľujú, a najmä v čase, keď dochádza k strategickému preorientovaniu Spojených štátov na ázijsko-tichomorskú oblasť;
- G. keďže dvadsaťjeden štátov EÚ, ktoré sú zároveň členmi NATO, sa môže vzájomne radiť, kedykoľvek je ohrozená ich územná celistvosť, politická nezávislosť alebo bezpečnosť, pričom tieto štáty sú v každom prípade zaviazané ku kolektívnej obrane v prípade ozbrojeného útoku;
- H. keďže aj keď za riešenie krízy v rámci svojho územia nesú naďalej hlavnú zodpovednosť členské štáty, vážne a komplexné bezpečnostné hrozby, od ozbrojených útokov cez terorizmus, prírodné alebo chemické, biologické, rádiologické a jadrové katastrofy po kybernetické útoky, majú stále častejší cezhraničný charakter a môžu ľahko prekročiť kapacity ktoréhokoľvek jednotlivého členského štátu, čo spôsobuje, že solidarita medzi členskými štátmi a koordinovaná reakcia na takéto hrozby sú životne dôležitými;
- I. keďže Lisabonská zmluva zaviedla článok 42 odsek 7 Zmluvy o európskej únii (doložka o vzájomnej obrane alebo doložka o vzájomnej pomoci¹) a článok 222 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (doložka o solidarite), ktoré sa týmito otázkami zaoberajú, ale ani takmer tri roky po tom, čo zmluva nadobudla platnosť, neexistujú žiadne vykonávacie ustanovenia, ktorými by sa tieto doložky uviedli do praxe;

Všeobecné úvahy

1. vyzýva členské štáty, Komisiu a podpredsedníčku/vysokú predstaviteľku, aby plne využili potenciál všetkých príslušných ustanovení zmluvy, najmä doložky o vzájomnej obrane a doložky o solidarite, aby sa všetkým európskym občanom poskytli rovnaké bezpečnostné záruky pred tradičnými i nekonvenčnými hrozbami vychádzajúce zo zásady nedeliteľnosti bezpečnosti a zásady vzájomnej solidarity medzi členskými štátmi, s ohľadom na potrebu vyššej efektivity nákladov a spravodlivého rozloženia záťaž a nákladov;
2. znovu poukazuje na to, že je potrebné, aby členské štáty a Únia vypracovali politiku založenú na prevencii, pripravenosti a reakcii na všetky vážne bezpečnostné hrozby, najmä tie, ktoré sú uvedené v európskej bezpečnostnej stratégii, stratégii vnútornej bezpečnosti a v pravidelných správach koordinátora EÚ pre boj proti terorizmu predkladaných Rade;
3. zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty a Únia pravidelne vykonávali spoločné posudzovanie hrozieb a rizík založené na analýze spoločného využívania spravodajských informácií s plným využitím existujúcich štruktúr v EÚ;

¹ Ďalej len „doložka o vzájomnej obrane“, v zmluve však nie je pre túto doložku uvedený žiadny názov. Porovnaj najmä záväzok v oblasti vzájomnej obrany v článku V zmenenej Bruselskej zmluvy, ktorý je podľa jej signatárov obsiahnutý v článku 42 odseku 7 Zmluvy o Európskej únii (vyhlásenie predsedníctva Stálej rady Západoeurópskej únie z 31. marca 2010).

4. berie na vedomie novú strategickú koncepciu NATO, ktorá sa okrem udržania úlohy NATO ako vojenskej aliancie zameriava na budovanie kapacity NATO konať ako politické a bezpečnostné spoločenstvo pôsobiace v partnerstve s EÚ; berie na vedomie vzájomnú doplnkovosť, ktorá existuje medzi cieľmi NATO a cieľmi stanovenými v článku 43 Zmluvy o EÚ; varuje preto pred nákladným zdvojením úsilia medzi týmito dvomi organizáciami a z neho vyplývajúcim plytvaním zdrojov a nalieha vo výzve na oveľa užšiu a pravidelnejšiu politickú spoluprácu medzi vysokou predstaviteľkou EÚ a generálnym tajomníkom NATO na účely hodnotenia rizika, hospodárenia so zdrojmi, plánovania politik a vykonávania civilných aj vojenských operácií;
5. opätovne potvrdzuje, že ochrana územnej celistvosti a občanov je aj naďalej jadrom obrannej politiky, a zároveň vyzýva Radu, aby nasledovala prístup NATO uplatňovaný v nevyhnutných prípadoch, keď je na presadzovanie bezpečnostných záujmov členov aliancie potrebné predchádzať vonkajším hrozbám a preukázať silu;
6. znovu zdôrazňuje, že použitie sily zo strany Európskej únie alebo členských štátov je prípustné len vtedy, ak je právne odôvodnené na základe Charty Organizácie Spojených národov; v tejto súvislosti zdôrazňuje prirodzené právo na individuálnu alebo kolektívnu sebaobranu; znovu zdôrazňuje význam, ktorý pripisuje zásadám z Osla pre využívanie zahraničných prostriedkov vojenskej a civilnej ochrany pri zmiernení následkov katastrof; zdôrazňuje, že prevencia konfliktov, útokov a katastrof je vhodnejšia ako riešenie ich následkov;
7. poukazuje na širokú paletu nástrojov, ktoré má Únia a členské štáty k dispozícii na riešenie mimoriadnych udalostí v duchu solidarity; pripomína prínos právneho základu článku 122 ZFEÚ pre ekonomickú a finančnú pomoc členským štátom s vážnymi ťažkosťami a článku 196 ZFEÚ pre opatrenia v oblasti civilnej ochrany;
8. pripomína záväzok systematicky rozvíjať vzájomnú politickú solidaritu v zahraničnej a bezpečnostnej politike v súlade s článkom 24 Zmluvy o Európskej únii; všima si možnosti poskytované Lisabonskou zmluvou na rozšírenie spolupráce v oblasti SZBP vrátane pridelovania konkrétnych úloh a misií zoskupeniam štátov, ako aj koncepcie stálej štruktúrovanej spolupráce vo vojenských veciach;
9. zdôrazňuje, že účelom doložiek o vzájomnej obrane a solidarite nie je nahradiť žiaden z týchto nástrojov, ale poskytnúť ochranný rámec v prípade mimoriadnej hrozby alebo škôd, a najmä vtedy, ak si reakcia vyžaduje politickú koordináciu na vysokej úrovni a zapojenie ozbrojených síl v súlade so zásadami nevyhnutnosti a proporcionality;
10. žiada Komisiu a podpredsedníčku/vysokú predstaviteľku, aby do konca roka 2012 pripravili spoločný návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa vymedzia spôsoby vykonávania doložky o solidarite podľa ustanovení článku 222 ods. 3 ZFEÚ a objasnia najmä úlohy a kompetencie rôznych aktérov; v záujme súdržnosti vyzýva Politický a bezpečnostný výbor a Stály výbor pre operačnú spoluprácu v oblasti vnútornej bezpečnosti, aby predložili spoločné stanovisko k vykonávaniu doložky o solidarite so zohľadnením politického a operačného rozmeru oboch doložiek vrátane prepojenia s NATO; poznamenáva, že Rada by mala konať na základe hlasovania kvalifikovanou väčšinou v súvislosti s nevojenskými hľadiskami vzájomnej podpory a pomoci; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti je nevyhnutné priebežne poskytovať Parlamentu úplné informácie;

Doložka o vzájomnej obrane

Rozsah pôsobnosti

11. pripomína členským štátom ich jednoznačnú povinnosť poskytnúť pomoc a podporu všetkými prostriedkami, ktoré majú k dispozícii, ak sa členský štát stane na svojom území obeťou ozbrojenej útoky; zdôrazňuje, že zatiaľ čo rozsiahly útok proti členskému štátu sa javí v dohľadnom čase nepravdepodobný, jednou z priorit musí zostať tradičná obrana územia i obrana proti novým hrozbám; ďalej pripomína, že zmluva stanovuje, že záväzky a spolupráca v oblasti vzájomnej obrany musia byť v súlade so záväzkami v rámci NATO, ktorá je pre štáty, ktoré sú jej členmi, aj naďalej základom kolektívnej obrany a fórom na jej uskutočňovanie;
12. zároveň upozorňuje, že rovnako dôležitá je potreba prípravy na situácie, ktoré by sa týkali členských štátov EÚ, ktoré nie sú členmi NATO, alebo území členských štátov EÚ ležiacich mimo oblasti severného Atlantiku, na ktoré sa preto nevzťahuje Washingtonská zmluva, alebo na situácie, ak v rámci NATO nedošlo k zhode názorov na spoločnú akciu; v tejto súvislosti tiež zdôrazňuje, že je potrebné sa pripraviť na využitie kapacít NATO v rámci dohôd Berlín plus;
13. domnieva sa, že doložka by sa mohla vzťahovať aj na neozbrojené útoky, napríklad kybernetické útoky na kritickú infraštruktúru, ktoré by boli uskutočnené s cieľom spôsobiť vážnu škodu a ujmu členskému štátu a ktoré by pochádzali od vonkajšieho subjektu, ak by ich následkami bola vážne ohrozená bezpečnosť členského štátu, pričom sa bude plne zohľadňovať zásada proporcionality;

Kapacity

14. zdôrazňuje potrebu, aby európske krajiny mali k dispozícii spoľahlivé vojenské kapacity; nabáda členské štáty, aby zvýšili svoje úsilie, pokiaľ ide o spoluprácu na rozvoji vojenských kapacít, najmä prostredníctvom doplnkových iniciatív EÚ a NATO týkajúcich sa združovania a spoločného využívania spôsobilostí a inteligentnej obrany, ktoré predstavujú veľmi dôležitý postup v čase obmedzených rozpočtov na obranu uprednostňujúci európsku a regionálnu súčinnosť pred krátkozrakým národným prístupom; v tejto súvislosti opakuje svoju výzvu, aby ministerstvá obrany členských štátov plne využívali a zohľadňovali činnosť Európskej obrannej agentúry, a nabáda členské štáty a ESVČ, aby pokračovali v diskusii s cieľom vytvoriť stálu štruktúrovanú spoluprácu stanovenú v Lisabonskej zmluve;
15. domnieva sa, že v záujme upevnenia vzájomnej spolupráce by sa NATO aj EÚ mali zamerať na posilnenie svojich základných kapacít, zlepšenie interoperability a koordináciu svojich doktrín, plánov, technológií, vybavenia a metód výcviku;
16. opätovne vyzýva na systematické uvádzanie do súladu vojenských požiadaviek a harmonizovaného obranného plánovania EÚ a procesu akvizície, ktoré zodpovedajú ambíciám Únie a ktoré sú koordinované s procesom obranného plánovania NATO; berie na vedomie vyššiu úroveň bezpečnostných záruk, ktoré poskytuje doložka o vzájomnej obrane, povzbudzuje členské štáty, aby považovali nadnárodnú spoluprácu v oblasti rozvoja kapacít a prípadne špecializáciu za kľúčové princípy plánovania svojej obrany;

Štruktúry a postupy

17. vyzýva podpredsedníčku/vysokú predstaviteľku, aby navrhla praktické opatrenia

a usmernenia na zabezpečenie účinnej reakcie v prípade, ak by členský štát uplatnil doložku o vzájomnej obrane, ako aj analýzu úlohy inštitúcií EÚ, ak by sa uplatnila táto doložka; domnieva sa, že so zreteľom na povinnosť členských štátov poskytnúť pomoc a podporu, a tým si navzájom prejavíť politickú solidaritu, by sa malo zabezpečiť rýchle rozhodnutie v Rade na podporu napadnutého členského štátu; domnieva sa, že konzultácie v súlade s požiadavkou článku 32 ZEÚ by mali slúžiť na tento účel bez toho, aby bolo dotknuté právo jednotlivých členských štátov zaistiť si v čase medzitým vlastnú sebaobranu;

18. zastáva názor, že ak sa podniknú kroky na obranu napadnutého členského štátu, malo by byť v prípade potreby možné využiť existujúce štruktúry krízového riadenia EÚ, a najmä by mala existovať možnosť využiť operačný štáb EÚ; zdôrazňuje, že plnohodnotný stály operačný štáb EÚ je potrebný na zabezpečenie primeranej úrovne pripravenosti a rýchlosti reakcie, a opätovne vyzýva členské štáty, aby vytvorili takúto stálu kapacitu, ktorá by vychádzala z nedávno zriadeného operačného centra EÚ;

Doložka o solidarite

Rozsah pôsobnosti

19. pripomína, že ak sa členský štát stane terčom teroristického útoku alebo je postihnutý prírodnou alebo človekom spôsobenou katastrofou, Únia a členské štáty majú povinnosť konať spoločne v duchu solidarity a poskytnúť mu na žiadosť politických orgánov pomoc a že v týchto prípadoch Únia zmobilizuje všetky dostupné prostriedky vrátane vojenských prostriedkov, ktoré poskytnú členské štáty; ďalej pripomína záväzok Únie mobilizovať všetky dostupné prostriedky, aby zabránila teroristickým hrozbám v EÚ a ochránila demokratické inštitúcie a civilné obyvateľstvo pred prípadným teroristickým útokom;
20. pobáda na primeranú vyváženosť medzi flexibilitou a dôslednosťou, pokiaľ ide o druhy útokov a katastrof, na ktoré môže byť doložka uplatnená, aby sa zabezpečilo, že sa neprehliadne žiadna významná hrozba, napríklad útoky v kybernetickom priestore, pandémie či nedostatok energie; konštatuje, že doložka o solidarite by sa mohla tiež vzťahovať na vážne udalosti, ku ktorým došlo mimo územia Únie, ktoré majú priamy a závažný vplyv na niektorý členský štát;
21. zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty investovali do vlastnej bezpečnosti a kapacít na reakciu na katastrofy a nespoliehali sa príliš na solidaritu iných; zdôrazňuje hlavnú zodpovednosť členských štátov za civilnú ochranu a bezpečnosť na ich území;
22. zastáva názor, že doložka o solidarite by mala byť uplatnená v situáciách, keď sú prekročené kapacity príslušných členských štátov na reakciu alebo ak je potrebné mnohoočvetvové riešenie, na ktorom sa bude podieľať viac subjektov, ale keď sa členský štát rozhodne doložku uplatniť, ostatné členské štáty by nemali diskutovať o tom, či pomoc ponúknu; zdôrazňuje, že solidarita prináša tiež záväzok investovať do príslušných vnútroštátnych a európskych spôsobilostí;
23. domnieva sa, že doložka o solidarite môže byť podnetom na zvýšenie vplyvu EÚ medzi európskymi občanmi, ktorý poskytne hmatateľný dôkaz o výhodách zvýšenej spolupráce v rámci EÚ v oblasti krízového riadenia a kapacít na reakciu v prípade katastrof;

Kapacity a zdroje

24. zdôrazňuje, že uplatnenie doložky o solidarite by malo tvoriť neoddeliteľnú súčasť stálej reakcie EÚ na krízy, krízového riadenia a systému koordinácie pri krízach, a malo by vychádzať z existujúcich odvetvových nástrojov a kapacít a umožňovať v prípade potreby ich účinné využitie na koordinovanú mnohodvetvovú reakciu; zdôrazňuje, že v zásade by jej uplatnenie nemalo viesť k vytváraniu ad hoc nástrojov;
25. poukazuje na zásadnú úlohu mechanizmu civilnej ochrany ako kľúčového nástroja založeného na solidarite a určeného na rýchlu reakciu EÚ na široké spektrum kríz; podporuje základné rysy návrhu Komisie posilniť tento mechanizmus¹, ktorý vychádza z oznámenia Komisie z roku 2010 o smerovaní k účinnejšej európskej reakcii na katastrofy a inšpiruje sa Barnierovou správou z roku 2006;
26. berie na vedomie prácu, ktorá sa v súčasnosti venuje uplatňovaniu stratégie vnútornej bezpečnosti, najmä v oblasti boja proti terorizmu, boja proti počítačovej kriminalite a zvyšovania odolnosti voči krízam a katastrofám; zdôrazňuje, že v súvislosti s uplatnením doložky o solidarite nejde len o stanovenie postupov pre prípad vážnej krízy, ale najmä o budovanie kapacít, prevenciu a pripravenosť; pripomína dôležitosť cvičení v oblasti krízového riadenia, ktoré sú prispôsobené eventualitám, na ktoré sa doložka vzťahuje;
27. konštatuje, že vytvorenie dobrovoľnej rezervy vopred vyčlenených prostriedkov civilnej ochrany by značne zlepšilo pripravenosť EÚ a umožnilo by identifikovať nedostatky, ktoré treba riešiť; zdôrazňuje význam spoločnej analýzy nedostatkov, na základe ktorej by sa efektívne sústredilo úsilie všetkých zúčastnených strán a zabezpečilo, aby každý členský štát prispieval spravodlivým dielom;
28. domnieva sa, že v prípade nákladných prostriedkov, najmä prostriedkov určených na odvrátenie menej pravdepodobných rizík, je z ekonomického hľadiska rozumné, aby členské štáty našli riešenie pre spoločnú investíciu do takýchto potrebných nástrojov a na ich spoločný vývoj, najmä s ohľadom na súčasnú finančnú krízu; v tomto kontexte pripomína potrebu stavať na odbornosti a skúsenostiach Komisie, Európskej obrannej agentúry, ako aj iných agentúr EÚ;
29. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby bola solidarita podporená primeranými mechanizmami financovania na úrovni EÚ, ktoré budú dostatočne flexibilné v prípade mimoriadnych udalostí; víta navrhované zvýšenie úrovne spolufinancovania v rámci mechanizmu civilnej ochrany, najmä čo sa týka nákladov na dopravu; berie na vedomie ustanovenia týkajúce sa pomoci z fondu vnútornej bezpečnosti pri mimoriadnych udalostiach;
30. pripomína, že Fond solidarity môže poskytovať finančnú pomoc po vážnej katastrofe; ďalej pripomína, že Rada môže poskytnúť ďalšiu finančnú pomoc Únie v súlade s článkom 122 odsekom 2 Zmluvy o Európskej únii, ak sa členský štát dostane do ťažkostí alebo je vážne ohrozený závažnými problémami v dôsledku prírodných katastrof alebo mimoriadnych udalostí, ktoré nemôže ovplyvniť;
31. pripomína, že podľa ustanovení článku 122 odseku 1 Zmluvy o Európskej únii môže Rada rozhodnúť o opatreniach, ktoré budú zamerané na riešenie vážnej ekonomickej

¹ Pozri: Pozri návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (COM(2011)0934).

situácie v duchu solidarity, najmä ak nastanú závažné problémy v dodávke určitých produktov najmä v oblasti energetiky; zdôrazňuje, že je dôležité chápať toto ustanovenie ako súčasť komplexného súboru nástrojov Únie na riešenie nových závažných bezpečnostných výziev, napríklad v oblasti bezpečnosti dodávok energie a ďalších kritických produktov, najmä v prípade politicky motivovaných blokad;

Štruktúry a postupy

32. zdôrazňuje, že EÚ musí mať k dispozícii kvalitné štruktúry pre reakciu na krízy, ktoré budú schopné neustále monitorovať stav a okamžite reagovať a poskytnúť včasné varovanie a informácie o aktuálnom vývoji situácie všetkým zapojeným subjektom; poznamenáva, že existuje veľké množstvo monitorovacích centier na úrovni EÚ, čo vyvoláva otázku efektívnej koordinácie v prípade komplexných kríz zasahujúcich viac oblastí; berie na vedomie zriadenie situačného strediska v rámci Európskej služby pre vonkajšiu činnosť, ako aj existenciu viacerých sektorových monitorovacích stredísk v rámci útvarov Komisie a špecializovaných orgánov EÚ; upozorňuje najmä na monitorovacie a informačné stredisko GR ECHO, útvar pre strategickú analýzu a reakciu GR HOME, nástroj pre činnosti pri mimoriadnych situáciách v oblasti zdravia GR SANCO a situačné centrum Frontex;
33. pripomína, že je potrebné zabrániť zbytočným duplikáciám a zaistiť zosúladenie a účinnú koordináciu krokov, najmä s ohľadom na súčasný nedostatok zdrojov; berie na vedomie rôzne názory na spôsob racionalizácie týchto početných monitorovacích kapacít, pričom niektoré sú založené na myšlienke jedného centrálného kontaktného miesta a iné uprednostňujú lepšie prepojenie špecializovaných zariadení;
34. zastáva názor, že široké spektrum možných kríz, od povodní po chemické, biologické, rádiologické a jadrové útoky a katastrofy, si nevyhnutne vyžaduje široké spektrum špecializovaných služieb a sietí, ktorých zlúčenie by nemuselo nutne viesť k väčšej účinnosti; zároveň sa domnieva, že všetky špecializované služby na úrovni EÚ by mali byť integrované do jednotného zabezpečeného informačného systému, a vyzýva Komisiu a podpredsedníčku/vysokú predstaviteľku, aby sa snažili posilniť vnútornú koordinačnú platformu ARGUS;
35. zdôrazňuje potrebu politickej koordinácie v Rade v prípade závažných kríz; berie na vedomie preskúmanie dojednaní o núdzovej a krízovej koordinácii EÚ (CCA) a víta zhodu názorov v Rade na nový koncepčný rámec CCA, ktorý využíva riadne postupy Rady, najmä postup COREPER-u, namiesto ad hoc vytvorených štruktúr; zdôrazňuje, že pre koherentnú, účinnú a včasnú reakciu na politickej úrovni EÚ na krízy týchto rozmerov a takéhoto charakteru je potrebný jednotný súbor opatrení; preto sa domnieva, že aj nové CCA by mali podporovať doložku o solidarite;
36. podporuje snahy racionalizovať a lepšie integrovať veľké množstvo internetových platforiem pre komunikáciu a šírenie informácií o mimoriadnych udalostiach vrátane webových stránok pre CCA, platformy ARGUS, spoločného pohotovostného komunikačného a informačného systému a systému pre mimoriadne situácie v oblasti zdravia a pre informácie o chorobách HEDIS, aby bol umožnený neprerušovaný, plynulý a efektívny tok informácií naprieč rôznymi odvetviami a inštitúciami; berie na vedomie rozhodnutie Rady upraviť internetové stránky CCA tak, aby mohli byť v budúcnosti využívané ako webová platforma pre krízové situácie, ktoré si vyžadujú politickú koordináciu na úrovni EÚ;

37. naliehavo vyzýva na rozvoj nástroja spoločnej informovanosti o situácii, ktorý je nevyhnutný pre riešenie závažných mnohoovetvových kríz, v prípade ktorých je potrebné poskytnúť politickým orgánom rýchle a komplexné aktuálne informácie; víta, že preskúmanie CCA je zamerané na vývoj nástroja integrovanej informovanosti o situácii a jej analýzy (ISAA) pre inštitúcie EÚ a členské štáty, a vyzýva Komisiu, aby zabezpečila jeho včasné zavedenie; konštatuje, že spoločná informovanosť o situácii je takmer nemožná bez kultúry výmeny informácií a že rozvoj takejto kultúry je prakticky nemožný bez jasného rozdelenia úloh;
38. víta plánované posilnenie úlohy monitorovacieho a informačného centra, z ktorého vznikne Európske centrum reakcie na mimoriadne situácie, a zdôrazňuje, že by malo tvoriť jeden z pilierov prepojeného systému rýchlej reakcie EÚ; domnieva sa, že zodpovednosť za koordináciu mnohoovetvových kríz treba stanoviť v jednotlivých prípadoch v súlade so zásadou gravitačného centra;
39. poukazuje na to, že v súčasnom globálnom svete, ktorý je stále viac prepojený, je pravdepodobné, že závažné krízy takého rozmeru, ktorý by odôvodňoval uplatnenie doložky o solidarite, budú mnohodoménzálne a budú mať medzinárodný charakter, čo sa týka štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorých sa kríza dotkne, alebo medzinárodných opatrení, ktoré budú potrebné jej riešenie; zdôrazňuje významnú úlohu, ktorú by v týchto prípadoch zohrala ESVČ;
40. vyzýva členské štáty, aby rozširovali svoje kapacity na poskytovanie a prijímanie pomoci, a tiež aby si vymieňali najlepšie postupy týkajúce sa spôsobov zefektívnenia vnútroštátnych postupov pre koordináciu kríz a spolupráce vnútroštátnych krízových koordinačných stredísk s EÚ; zastáva názor, že by sa malo posúdiť aj plánovanie a vykonávanie vhodných cvičení reakcie na krízové situácie v rámci celej EÚ so zapojením vnútroštátnych štruktúr reakcie na krízové situácie a tiež príslušných štruktúr EÚ;
41. domnieva sa, že vytvorenie potrebného procedurálneho a organizačného prepojenia medzi príslušnými službami členských štátov má zásadný význam s cieľom zaistiť riadne fungovanie doložky o solidarite po jej uplatnení;
42. zdôrazňuje, že prípadný rozhodovací proces v Rade v nadväznosti na žiadosť o pomoc na základe doložky o solidarite nesmie znižovať schopnosť reakcie EÚ a že reakcia na krízu využitím existujúcich mechanizmov, napríklad mechanizmu civilnej ochrany Únie, musí byť kedykoľvek pripravená bez ohľadu na akékoľvek takéto politické rozhodnutie; poukazuje na skutočnosť, že použitie vojenských prostriedkov na podporu operácií civilnej ochrany je už možné na operačnej úrovni bez uplatnenia doložky o solidarite, o čom svedčí úspešná spolupráca medzi Komisiou a vojenským personálom EÚ pri operáciách v Pakistane a Líbyi;
43. zdôrazňuje, že je potrebné spresniť demokratický postup, ktorý by sa mal použiť v prípade uplatnenia doložky solidarity, čo by malo prispieť aj k zabezpečeniu zodpovednosti za prijaté rozhodnutia a riadnemu zapojeniu národných parlamentov a Európskeho parlamentu; zdôrazňuje, že je dôležité zabrániť akémukoľvek neprimeranému použitiu doložky na úkor základných práv;
44. domnieva sa, že Európsky parlament a Rada ako zákonodarné a rozpočtové orgány EÚ by mali dostávať v prípade katastrofy alebo útoku priebežné informácie o situácii na mieste, v súvislosti s ktorou by sa začala uplatňovať doložka o solidarite, ako aj o jej pôvode

a možných dôsledkoch, aby bolo možné vykonať na základe aktuálnych a konkrétnych informácií dôkladné a nestranné vyhodnotenie pre budúce použitie;

45. pripomína, že v súvislosti s doložkou o solidarite je potrebné, aby Európska rada pravidelne vyhodnocovala hrozby, ktorým Únia čelí; domnieva sa, že takéto vyhodnotenie by malo byť koordinované s NATO a malo by sa uskutočniť na minimálne dvoch odlišných úrovniach, t. j. na dlhodobejšom základe v Európskej rade v rámci procesu, ktorý by zároveň vyžadoval, aby aktualizácia európskej bezpečnostnej stratégie a stratégie vnútornej bezpečnosti v budúcnosti zohľadňovala strategické prístupy, ako aj prostredníctvom častejších súhrnných prehľadov existujúcich hrozieb;
46. domnieva sa, že vyhodnotenie hrozieb je potrebné doplniť o posudzovanie rizík, ktoré bude analyzovať hrozby vzhľadom na aktuálne slabé miesta, a tým určí najnaliehavejšie nedostatky v oblasti kapacít, ktoré je potrebné riešiť; pripomína, že v rámci realizácie európskej stratégie vnútornej bezpečnosti by EÚ mala do roku 2014 stanoviť koherentnú politiku riadenia rizík, ktorá prepojí posudzovanie hrozieb a rizík s rozhodovacím procesom; pripomína, že Komisia by mala na základe posúdenia vnútroštátnych rizík do konca roka 2012 vypracovať medziodvetvový prehľad hlavných prírodných aj človekom spôsobených rizík, ktorým môže EÚ v budúcnosti čeliť; nabáda členské štáty, aby si navzájom poskytli svoje posúdenie vnútroštátnych rizík a plány riadenia rizík, aby sa dalo uskutočniť spoločné zhodnotenie situácie;
47. zdôrazňuje, že výsledné spoločné posúdenie rizika musí využiť kapacity centra na analýzu spravodajských informácií EÚ, vychádzať zo spoločných informácií a zohľadňovať údaje od všetkých inštitúcií EÚ, ktoré sa zapájajú do hodnotenia hrozieb a rizík, napríklad príslušných útvarov Komisie (vrátane GR HOME, GR ECHO a GR SANCO) a agentúr Únie (Europol, Frontex, Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb a ďalšie);

o

o o
48. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie podpredsedníčke/vysokej predstaviteľke, Rade, Komisii, parlamentom členských štátov, parlamentnému zhromaždeniu NATO a generálnemu tajomníkovi NATO.